

**ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2017-2020**

Περιεχόμενα

ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΤΟ ΤΜΗΜΑ	3
1. Αποστολή - Βασικοί Στόχοι - Εργαστήρια	3
2. Προπτυχιακές Σπουδές	5
i. Ομάδα Μαθημάτων Οικονομίας και Διοίκησης	5
ii. Ομάδα Μαθημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Πο- λιτισμικής Ανάπτυξης.....	5
iii. Ομάδα Μαθημάτων Αγωγής και Εκπαίδευσης	6
3. Μεταπτυχιακές Σπουδές.....	6
i. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Βιώσιμη Ανάπτυξη»	6
ii. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Εκπαίδευση και Πο- λιτισμός»	7
iii. Διακρατικό Διδρυματικό και Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Δ.Δ. Π.Μ.Σ.) «Ανάπτυξη Αει- φόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία – Development of Sustainable Tourism: Cultural Heritage, Environment, Society»	8
4. Επαγγελματικές Διέξοδοι των Πτυχιούχων	9
ΜΕΡΟΣ Β΄ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	10
ΜΕΡΟΣ Γ΄ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2017-2020	13
1. Ανθρώπινο Δυναμικό	13
2. Έρευνα - Ερευνητικές Συνεργασίες.....	14
3. Εκπαίδευση - Επαγγελματικές Διέξοδοι των Αποφοίτων.....	15
4. Υλικοτεχνική Υποδομή.....	16
ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	17

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΤΟ ΤΜΗΜΑ

1. Αποστολή - Βασικοί Στόχοι - Εργαστήρια

Το Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης λειτουργεί από το 1993 και αποτελεί το ένα από τα δύο Τμήματα της «Σχολής Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών» του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου. Σε αυτό υπηρετούν δεκαέξι (16) μέλη Δ.Ε.Π. και στη Γραμματεία του προσφέρουν διοικητικό έργο δύο (2) άτομα. Στο Τμήμα ανήκουν τρία (3) Ε.ΔΙ.Π. και τέσσερα (4) Ε.Τ.Ε.Π., αλλά μόνο το ένα (1) μέλος Ε.Τ.Ε.Π. απασχολείται σε αυτό, ενώ τα υπόλοιπα προσφέρουν διοικητικό έργο στο Πανεπιστήμιο.

Αποστολή του Τμήματος, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα ίδρυσής του, είναι: «η κατάρτιση στελεχών Οικιακής Οικονομίας ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις της εκπαίδευσης, καθώς και στις απαιτήσεις της οργάνωσης και διοίκησης της οικογένειας» (άρθρα 2 και 3, ΠΔ 206, ΦΕΚ 97/12-6-1992). Με βάση την αποστολή του, οι βασικοί στόχοι του Τμήματος διαμορφώνονται ως εξής:

- i. Η προώθηση της επιστημονικής γνώσης και της έρευνας σε αντικείμενα που αφορούν στην οικιακή οικονομία, την οργάνωση και λειτουργία της οικογένειας, καθώς και τη διαχείριση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.
- ii. Η εκπαίδευση των φοιτητών σε τομείς του συνόλου της οικονομικής δραστηριότητας ώστε να μπορούν να αξιοποιούν τους κοινωνικούς, φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη με γνώμονα την ποιότητα ζωής. Η έννοια του όρου ποιότητα ζωής άπτεται όλου του φάσματος των συνθηκών της ζωής και των δραστηριοτήτων των μελών μιας οικογένειας (εισόδημα, οικονομική διαχείριση, καταναλωτική συμπεριφορά, επαγγελματική δραστηριότητα, κατοικία, διατροφή, περιβάλλον, διαπροσωπικές και κοινωνικές σχέσεις), καθώς και των αλληλεπιδράσεών τους, οι οποίες συντελούν στη διασφάλιση της σωματικής και της ψυχικής υγείας τους.
- iii. Η παροχή ψυχοπαιδαγωγικής εκπαίδευσης για την απόκτηση διδακτικής

και παιδαγωγικής επάρκειας, η οποία θα καταστήσει τους αποφοίτους του Τμήματος ικανούς να αναλάβουν τη διδασκαλία, σε δημόσια ή ιδιωτικά σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μαθημάτων σχετικών με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.

Στο Τμήμα έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν τα ακόλουθα Εργαστήρια:

- 1. Το Εργαστήριο Ανθρωποοικολογίας και Αγροτικής Οικονομίας**, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα αντικείμενα: Οικιακή οικονομία και διαχείριση του ανθρωπίνου και φυσικού περιβάλλοντος. Ήπιες μορφές τουρισμού, οικογένεια. Οικιακή τεχνολογία. Οικονομική και πολιτική της παραγωγής και εμπορίας πρωτογενών προϊόντων και τροφίμων. Κοινωνική οικονομία. Οικογένεια και ανάπτυξη. Τέχνη, πολιτισμός, κατοικία. Βιολογία, φυσιολογία και διατροφή του ανθρώπου.
- 2. Το Εργαστήριο Διοίκησης και Εκπαίδευσης**, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα αντικείμενα: Διοίκηση ανθρωπίνων πόρων. Μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας. Παιδαγωγική και διδακτική μεθοδολογία. Παιδαγωγική Ψυχολογία με έμφαση στις μαθησιακές διαδικασίες και την επικοινωνία στη σχολική τάξη. Το Εργαστήριο υποστηρίζει, επίσης, τις υπηρεσίες που προσφέρονται από το Κέντρο Συμβουλευτικής Φοιτητών του Πανεπιστημίου.
- 3. Το Εργαστήριο Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάλυσης της Οικογένειας και του Καταναλωτή**, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα αντικείμενα: Κοινωνική και οικονομική συμπεριφορά του καταναλωτή και της οικογένειας. Συνθήκες εργασίας και εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές. Έρευνα αγοράς. Οικονομικά του περιβάλλοντος.
- 4. Το Εργαστήριο Τεχνολογίας και Επεξεργασίας Πληροφοριών**, το οποίο εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα: Συλλογή, Ανάλυση και Διαχείριση Δεδομένων. Σχεδιασμός, Μελέτη, Υλοποίηση και Αξιολόγηση Προγραμμάτων, Συστημάτων και Εφαρμογών. Υπολογιστικές Μέθοδοι και Τεχνικές. Εφαρμογές πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών.

2. Προπτυχιακές Σπουδές

Το Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών, το οποίο αναμορφώθηκε πρόσφατα με βάση την 71/25.7.2017 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, απαρτίζεται από μαθήματα, τα οποία εντάσσονται σε τρεις ομάδες μαθημάτων, με βάση τη συνάφειά τους με αντίστοιχους γνωστικούς τομείς. Η οργάνωση των μαθημάτων σε ομάδες μαθημάτων γνωστικής συνάφειας προκύπτει για την καλύτερη παρακολούθηση της ανάπτυξης του Τμήματος και την πληρέστερη αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων του. Αναλυτικά, οι ομάδες μαθημάτων γνωστικής συνάφειας αποτυπώνονται ως εξής:

i. Ομάδα Μαθημάτων Οικονομίας και Διοίκησης

Στόχος των μαθημάτων που εντάσσονται της συγκεκριμένης ομάδας είναι η μελέτη του συνόλου των παραμέτρων που διαμορφώνουν τις αποφάσεις του καταναλωτή και εξασφαλίζουν την ποιότητα της ζωής του. Η κατάρτιση που αποκτούν οι φοιτητές του Τμήματος σε θέματα που αφορούν στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας των καταναλωτών, αλλά και της οικονομίας γενικότερα, τους καθιστά ικανούς να κατανοούν πλήρως τις ανάγκες των νοικοκυριών, τις ανάγκες των καταναλωτών, καθώς και να αξιοποιούν τους κοινωνικούς, φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους με τέτοιο τρόπο, ώστε να συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη.

ii. Ομάδα Μαθημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Πολιτισμικής Ανάπτυξης

Τα μαθήματα που εντάσσονται στη συγκεκριμένη ομάδα αναφέρονται σε θέματα που σχετίζονται με το φυσικό, ανθρωπογενές και το πολιτισμικό περιβάλλον. Η κατάρτιση που αποκτούν οι φοιτητές του Τμήματος στα παραπάνω θέματα τους καθιστά ικανούς να κατανοούν και να αναλύουν ζητήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και βιωσιμότητας, να περιγράφουν θέματα εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, να επεξεργάζονται δεδομένα περιβαλλοντικής φύσεως, να αναπτύσσουν περιβαλλοντικές δράσεις, καθώς και να διαχειρίζονται τόσο το φυσικό περιβάλλον όσο και τα διάφορα πολιτισμικά αγαθά στο σύνολό τους, με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής. Τους καθιστά, επίσης, ικανούς να κατανοούν τη σημασία και τις μεθόδους

ανάδειξης του πολιτισμού ως ζωτικού παράγοντα ανάπτυξης, τη συνέργεια πολιτισμού - τουρισμού και την αξιοποίηση του πολιτισμικού αποθέματος.

iii. Ομάδα Μαθημάτων Αγωγής και Εκπαίδευσης

Τα μαθήματα τα οποία εντάσσονται στη συγκριμένη ομάδα αναφέρονται σε θέματα που σχετίζονται με τη διαμόρφωση του κλίματος της σχολικής τάξης, το οποίο είναι αναγκαίο για να λάβει χώρα, με αποτελεσματικό τρόπο, η μάθηση. Τα εν λόγω θέματα αφορούν στην οργάνωση της διδακτικής πράξης, τις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας, τα αναλυτικά προγράμματα, την εκπαιδευτική αξιολόγηση, τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες λαμβάνει χώρα η μάθηση, την αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών, τη διαχείριση των διανθρώπινων σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολικό και το οικογενειακό περιβάλλον, τη δημιουργία κινήτρων στους μαθητές, την ανάπτυξη της χαρισματικότητας και της δημιουργικής σκέψης, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών, κ.ά.

Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτείται η συγγραφή πτυχιακής εργασίας. Εναλλακτικά, αντί για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, οι φοιτητές δύνανται να επιλέξουν δύο (2) μαθήματα επιλογής.

3. Μεταπτυχιακές Σπουδές

Στο Τμήμα λειτουργούν ήδη δύο Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και πρόκειται να λειτουργήσει ένα νέο κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος. Σύνοψη αναφορά στα Προγράμματα αυτά γίνεται παρακάτω.

i. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Βιώσιμη Ανάπτυξη»

Αντικείμενο του συγκεκριμένου Προγράμματος είναι η μελέτη και η εφαρμογή μεθόδων στη Βιώσιμη Ανάπτυξη που καλύπτουν κατά κύριο λόγο τους τομείς: Τοπική Ανάπτυξη, Διαχείριση Περιβάλλοντος και Αγωγή Καταναλωτή.

Το Πρόγραμμα, το οποίο λειτουργεί από το 2003 μέχρι σήμερα, αποσκοπεί στη δημιουργία επιστημονικών στελεχών ικανών να συμμετέχουν στην εκπόνηση προγραμμάτων τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, μελετών περι-

βαλλοντικών επιπτώσεων και προγραμμάτων προστασίας του καταναλωτή, στην κατάρτιση εξειδικευμένων επιστημόνων, οι οποίοι θα καλύπτουν ανάγκες σε στελεχιακό δυναμικό δημόσιων και ιδιωτικών φορέων στους τομείς της Τοπικής Ανάπτυξης, της Διαχείρισης Περιβάλλοντος και της Αγωγής Καταναλωτή, καθώς και στην ανάπτυξη της έρευνας και την προαγωγή της γνώσης σε τομείς της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) με τίτλο «Βιώσιμη Ανάπτυξη» στις εξής κατευθύνσεις:

- Τοπική Ανάπτυξη.
- Διαχείριση Περιβάλλοντος.
- Αγωγή Καταναλωτή.

Ο αριθμός των αποφοίτων του Προγράμματος, μέχρι σήμερα, ανέρχεται σε 420 άτομα.

ii. Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Εκπαίδευση και Πολιτισμός»

Αντικείμενο του Προγράμματος αυτού, το οποίο λειτουργεί από το 2008 μέχρι σήμερα, είναι η επιστημονική εξειδίκευση πτυχιούχων Τριτοβάθμιων Ιδρυμάτων σε θέματα εκπαίδευσης και πολιτισμού. Συγκεκριμένα, σκοπός του Προγράμματος είναι η παροχή στους παραπάνω πτυχιούχους εξειδικευμένης ψυχοπαιδαγωγικής γνώσης σε θέματα που αφορούν στη μάθηση, τη διδασκαλία, την οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης και τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο, καθώς και η ευαισθητοποίησή τους σε θέματα τέχνης και πολιτισμού, για να τους βοηθήσει να συμβάλουν στην αναβάθμιση της διδακτικής πράξης και την προαγωγή της έρευνας που σχετίζεται με τα παραπάνω αντικείμενα. Απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στις παρακάτω κατευθύνσεις:

- Παιδαγωγική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη.
- Διοίκηση και Διαχείριση Εκπαιδευτικών Μονάδων.
- Αγωγή και Πολιτισμός.

Ο αριθμός των αποφοίτων του Προγράμματος, μέχρι σήμερα, ανέρχεται σε 365 άτομα (έως τον Ιούλιο 2017), ενώ ο αριθμός των αιτήσεων που δέχεται το Πρόγραμμα, μετά την οικονομική κρίση, είναι τριπλάσιος ή και τετραπλάσιος

του αριθμού των εισακτέων. Πριν την οικονομική κρίση ο αριθμός αυτός ήταν μέχρι και εξαπλάσιος.

Οι διδάσκοντες και στα δύο Προγράμματα είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος καθώς και διακεκριμένοι επιστήμονες και ερευνητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, οι αμοιβές των οποίων καλύπτονται από τα έσοδα των Προγραμμάτων. Τα Προγράμματα καλύπτουν, επίσης, τα έξοδα συμμετοχής των μελών Δ.Ε.Π. σε συνέδρια, και σε αρκετές περιπτώσεις καλύπτουν εξ ολοκλήρου ή μέρος των εξόδων των φοιτητών τους για συμμετοχή τους σε συνέδρια.

iii. Διακρατικό Διδρυματικό και Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Δ.Δ. Π.Μ.Σ.) «Ανάπτυξη Αειφόρου Τουρισμού: Πολιτισμική Κληρονομιά, Περιβάλλον, Κοινωνία – Development of Sustainable Tourism: Cultural Heritage, Environment, Society»

Το συγκεκριμένο Πρόγραμμα, η έναρξη λειτουργίας του οποίου θα γίνει το χειμερινό εξάμηνο του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους, αποτελεί μία πρότυπη συνεργασία τριών κορυφαίων Πανεπιστημίων, του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, το οποίο συμμετέχει με τα Τμήματα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Γεωγραφίας, Πληροφορικής και Τηλεματικής, του Πανεπιστημίου Αιγαίου, το οποίο συμμετέχει με το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, και του Πανεπιστημίου Paris I – Panthéon Sorbonne, το οποίο συμμετέχει με το Institute de Recherche et d' Études Supérieures du Tourisme. Το Πρόγραμμα θέτει στο επίκεντρο την παροχή ειδίκευσης υψηλού επιπέδου για επαγγέλματα που σχετίζονται με την Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και την Προβολή και Διαχείριση της Πολιτισμικής Κληρονομιάς. Ειδικότερα, στοχεύει στην εξειδικευμένη κατάρτιση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε θέματα που σχετίζονται με:

- τη Βιώσιμη Ανάπτυξη του Τουρισμού,
- τα Πεδία Σύνδεσης Πολιτισμού και Τουρισμού,
- τον Πολιτισμικό Τουρισμό,
- το Μάνατζμεντ και το Μάρκετινγκ της Πολιτισμικής Κληρονομιάς,
- την Ανάπτυξη και Διαχείριση των Τουριστικών Προορισμών,
- την Οικονομία του Τουρισμού,
- την Προστασία του Περιβάλλοντος σε Τουριστικές Περιοχές.

Η διάρκεια του Προγράμματος είναι 12 μήνες και αποτελείται από μία σειρά θεωρητικών και σεμιναριακών μαθημάτων καθώς και από πρακτική άσκηση (η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε χώρα) και ολοκληρώνεται με την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Οι Καθηγητές του προγράμματος προέρχονται και από τα τρία Πανεπιστήμια. Όλα τα μαθήματα διεξάγονται στα αγγλικά και πραγματοποιούνται στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

4. Επαγγελματικές Διέξοδοι των Πτυχιούχων

Το αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών, το οποίο θα εφαρμοστεί το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, επιτρέπει τη διεύρυνση των επαγγελματικών οριζώντων των αποφοίτων του Τμήματος, οι οποίοι δεν περιορίζονται, όπως στο παρελθόν, στη διδασκαλία του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση μόνο, η οποία παραμένει κύρια αρμοδιότητα όλων των κατόχων πτυχίου του Τμήματος. Με βάση το αναμορφωμένο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, οι απόφοιτοι αναπτύσσουν την προσωπικότητά τους, αποκτούν δημιουργική και κριτική σκέψη, συνεργατικό πνεύμα και ηγετικές ικανότητες, εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και τη διαχείριση πληροφοριών, αυξημένη ικανότητα ανάλυσης προβλημάτων και πρωτοβουλιών, εφόδια που τους διευρύνουν σημαντικά τις δυνατότητες απασχόλησης. Οι κλάδοι απασχόλησης των αποφοίτων του Τμήματος μεταξύ άλλων είναι: 1) εκπαίδευση (Καθηγητές της Οικιακής Οικονομίας & συναφών αντικειμένων), 2) εμπορικές επιχειρήσεις, 3) πολιτιστικά κέντρα, 4) τοπική αυτοδιοίκηση, 5) τουριστικές επιχειρήσεις, 6) επιχειρήσεις και οργανισμοί παροχής υπηρεσιών, 7) γραφεία συμβούλων, 8) αυτοαπασχόληση, 9) τράπεζες, 10) συνεταιρισμοί, 11) ενώσεις και επιμελητήρια, 12) μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η πρώτη επίσημη αξιολόγηση του έργου του Τμήματος πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2014 από την ομάδα των εξωτερικών αξιολογητών που είχε ορίσει η ΑΔΙΠ. Η αξιολόγηση αυτή αφορούσε στο έργο, το οποίο είχε παραχθεί κατά τη χρονική περίοδο 2010-2014. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα τόσο της παραπάνω αξιολόγησης όσο και των αντιστοίχων εσωτερικών αξιολογήσεων που αφορούν στην εν λόγω χρονική περίοδο, το Τμήμα στελεχώνεται από αξιόλογο διδακτικό προσωπικό, το οποίο παράγει πολύ καλό ερευνητικό και διδακτικό έργο σε άριστο περιβάλλον μάθησης και διδασκαλίας που διαθέτει επάρκεια κτηριακών και εργαστηριακών υποδομών σύμφωνα με διεθνή πρότυπα. Στο Τμήμα λειτουργούν με επιτυχία δύο αξιόλογα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Επισημάνθηκαν, ωστόσο, από τους αξιολογητές ορισμένες αδυναμίες, για την εξάλειψη των οποίων, το τμήμα όφειλε να θέσει τους παρακάτω στόχους:

- Αύξηση του αριθμού των δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ σε διεθνή περιοδικά και ιδιαίτερα σε περιοδικά με υψηλό impact factor (μέχρι τότε είχαν καταγραφεί περισσότερες από 300 δημοσιεύσεις σύμφωνα με τις βάσεις δεδομένων SCOPUS GOOGLE και SCHOLAR).
- Ενίσχυση της συμμετοχής των μελών Δ.Ε.Π. σε ερευνητικά προγράμματα και κυρίως σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από διεθνείς πηγές (μέχρι τότε τα μέλη Δ.Ε.Π. συμμετείχαν σε περισσότερα από 25 ερευνητικά Προγράμματα συνολικής χρηματοδότησης περίπου 450.000 ευρώ).
- Ενίσχυση των διδακτικών και ερευνητικών συνεργασιών μεταξύ των μελών των Εργαστηρίων, καθώς και συνεργασίες με ομόλογα Ιδρύματα της χώρας ή της αλλοδαπής.
- Καλύτερη κατανομή των μαθημάτων ανά γνωστικό αντικείμενο στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.
- Μείωση των ωρών διδασκαλίας στα Π.Μ.Σ. που ανατίθενται σε εξωτερι-

κούς συνεργάτες.

- Βελτίωση των εφαρμογών του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS).
- Ενίσχυση της συμμετοχής των φοιτητών σε προγράμματα ERASMUS.
- Κατάρτιση του στρατηγικού σχεδιασμού του Τμήματος.
- Βελτίωση της ιστοσελίδας του Τμήματος.

Από το 2014 μέχρι σήμερα καταβάλλεται προσπάθεια από τους Προέδρους καθώς και από όλα τα μέλη του Τμήματος προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι.

Πιο αναλυτικά, σε σχέση με καθένα από αυτούς, έχουν υλοποιηθεί τα ακόλουθα:

- Έχει αυξηθεί ο αριθμός των δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. σε διεθνή περιοδικά, ο οποίος ανέρχεται σε περισσότερες από 400, σύμφωνα με τις βάσεις δεδομένων SCOPUS GOOGLE και SCHOLAR.
- Αυξανόμενη τάση παρουσιάζει και η διεθνής απήχηση των εργασιών αυτών, όπως φαίνεται από τις ετεροαναφορές σε αυτές.
- Έχει αυξηθεί η συμμετοχή των μελών Δ.Ε.Π. σε ερευνητικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα, τα οποία ανέρχονται σε 27 μέχρι και το έτος 2016 και χρηματικού ποσού 494.926,20 ευρώ. Αξίζει να υπογραμμιστεί η μεγάλη συμβολή του Τμήματος στην υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς, ο αριθμός των οποίων αυξάνεται σταθερά κατ' έτος.
- Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, με βάση διαθέσιμα στοιχεία για το έτος 2015-2016, ο αντίστοιχος προϋπολογισμός που διαχειρίστηκε ο ΕΛΚΕ ήταν 47.290 ευρώ.
- Έχουν ενισχυθεί σημαντικά οι διδακτικές συνεργασίες μεταξύ των μελών των Εργαστηρίων με την προσθήκη νέων μαθημάτων ή την επικαιροποίηση υφισταμένων στο Πρόγραμμα Σπουδών, το οποίο αναμορφώθηκε στην υπ. αριθμ. 71/25.7.2017 Γενική Συνέλευση του Τμήματος.
- Έχει γίνει καλύτερη κατανομή των μαθημάτων ανά γνωστικό αντικείμενο στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών. Προς αυτήν την κατεύθυνση βοήθησε η κατανομή των μαθημάτων σε ομάδες μαθημάτων με βάση τη μετα-

- ξύ τους γνωστική συνάφεια, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά παραπάνω.
- Έχουν μειωθεί οι ώρες διδασκαλίας στα Π.Μ.Σ., οι οποίες ανατίθενται σε εξωτερικούς συνεργάτες.
 - Έχει γίνει πλήρης εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα αλλά και στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών.
 - Έχει καταρτιστεί ο στρατηγικός σχεδιασμός, με το παρόν κείμενο, για το διάστημα 2017-2020.
 - Έχει βελτιωθεί η ιστοσελίδα του Τμήματος.

Διαρκώς ενισχύεται η συμβολή των αυτοχρηματοδοτούμενων Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Τμήματος στην ανάπτυξη του Πανεπιστημίου, η αξιολόγηση των οποίων από τους φοιτητές τους είναι πολύ καλή έως και άριστη κάθε έτος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, μόνο για το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016, η χρηματοδότησή τους ανήλθε σε 319.626,10 ευρώ έναντι 394.668,37 ευρώ, 88.036,58 ευρώ και 138.483,45 ευρώ των Τμημάτων Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, Γεωγραφίας και Πληροφορικής και Τηλεματικής αντίστοιχα.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2017-2020

Για την περαιτέρω ανάπτυξη του Τμήματος, την πληρέστερη επίτευξη των στόχων που έθεσε για να εξαλείψει τις αδυναμίες που εντοπίστηκαν κατά τις αξιολογήσεις του, καθώς και την καλύτερη ανταπόκρισή του στις σύγχρονες επιστημονικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις, η Γενική Συνέλευσή του στην 72^η/ 21-09-2017 Συνεδρίασή της αποφάσισε, για το διάστημα 2017-2020, να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη των παρακάτω τομέων:

1. Ανθρώπινο δυναμικό
2. Έρευνα- Ερευνητικές συνεργασίες
3. Εκπαίδευση-Επαγγελματικές διέξοδοι των αποφοίτων
4. Υλικοτεχνική υποδομή

Πιο αναλυτικά:

1. Ανθρώπινο Δυναμικό

Από το 2010 η στελέχωση του Τμήματος με νέες θέσεις μελών Δ.Ε.Π., μέσα από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους, έχει ανακοπεί λόγω της οικονομικής κρίσης, με αποτέλεσμα οι διδακτικές ανάγκες του Τμήματος να καλύπτονται από μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου καθώς και από εξωτερικούς συνεργάτες με βάση το 407 Προεδρικό Διάταγμα. Υπάρχει ανάγκη, επομένως, για στελέχωση του Τμήματος με νέα μέλη ΔΕΠ, ο αριθμός των οποίων, όπως έχει ήδη αποφασιστεί στην υπ. αριθμ. 72/21/9/2017 Γενική Συνέλευσή του ανέρχεται σε τέσσερις (4). Το προσωπικό αυτό θα καλύψει τις παραπάνω διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες σε προπτυχιακό και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

Για την περαιτέρω ακαδημαϊκή ανάπτυξη των μελών Δ.Ε.Π. προτείνεται η ενθάρρυνσή τους να δημιουργήσουν συνεργασίες με Πανεπιστήμια της χώρας και της αλλοδαπής καθώς και η συμμετοχή τους σε προγράμματα κινητικότη-

τας ERASMUS. Προτείνεται, επίσης, η ενίσχυση των διαδικασιών εσωτερικής αξιολόγησης και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της για τη βελτίωση του διδακτικού, ερευνητικού και διοικητικού τους έργου.

2. Έρευνα - Ερευνητικές Συνεργασίες

Για την περαιτέρω ανάπτυξη της έρευνας και των ερευνητικών συνεργασιών προτείνονται τα ακόλουθα:

- Ενίσχυση της εξωστρέφειας του Τμήματος μέσα από συνεργασίες με ομόλογα ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού καθώς και της συμμετοχής του σε ευρωπαϊκά και άλλα εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα.
- Εύρεση οικονομικών πόρων από εθνικούς και ιδιωτικούς φορείς για υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων.
- Διοργάνωση Συνεδρίων, Ημερίδων και άλλων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
- Προβολή της έρευνας που παράγεται στο Τμήμα μέσω της διεξαγωγής εθνικών και διεθνών συνεδρίων και της έκδοσης επιστημονικού περιοδικού.
- Ενθάρρυνση και οικονομική ενίσχυση των μελών Δ.Ε.Π. για τη συμμετοχή τους σε εθνικά και διεθνή συνέδρια.
- Καθιέρωση ετήσιου ανταποδοτικού συστήματος υψηλής ερευνητικής επίδοσης για τα μέλη Δ.Ε.Π. με έντονη ερευνητική δράση.
- Ενθάρρυνση των συνεργασιών μεταξύ των μελών των εργαστηρίων για τη διοργάνωση Συνεδρίων και τη συγγραφή ερευνητικών προτάσεων για χρηματοδότηση.
- Προσέλκυση μεταδιδακτορικών ερευνητών από ερευνητικά Ιδρύματα.
- Καθιέρωση διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης των μελών Δ.Ε.Π. για τη συγγραφή ερευνητικών προτάσεων.
- Καθιέρωση υποτροφιών για τη βράβευση των νέων ερευνητών.
- Καθιέρωση συστήματος παρακολούθησης των δεικτών απήχησης της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος.
- Ανάπτυξη των προγραμμάτων δια-βίου μάθησης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

- Προσφορά μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα για προσέλκυση φοιτητών από χώρες των Βαλκανίων/Ευρώπης/Εξωτερικού.
- Ενίσχυση της e-learning διδασκαλίας.

3. Εκπαίδευση - Επαγγελματικές Διέξοδοι των Αποφοίτων

Παρόλο που το Τμήμα έχει αναπτύξει τους κατάλληλους μηχανισμούς όπως είναι η στενή συνεργασία με το γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου, και συστήματα επαναπληροφόρησης έτσι ώστε να υπάρχει σύγκριση πληροφοριών για την εναρμόνιση του με τις απαιτήσεις των κλάδων της Οικονομίας, βασικός στόχος του Τμήματος είναι η περαιτέρω ενδυνάμωση της υποστήριξης και προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας μέσω της απόκτησης περισσότερης εργασιακής εμπειρίας σε ακόμα περισσότερο διευρυμένους τομείς της απασχόλησης.

Για τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και τη διεύρυνση των επαγγελματικών διεξόδων των αποφοίτων προτείνονται τα ακόλουθα:

- Εφαρμογή του αναμορφωμένου Προγράμματος Σπουδών για την επόμενη τετραετία.
- Εκσυγχρονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας με χρήση νέων τεχνολογιών και σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας καθώς και με εξ αποστάσεως εκπαίδευση.
- Ενίσχυση της εργαστηριακής εκπαίδευσης των φοιτητών.
- Παροχή εκπαιδευτικής βοήθειας στους φοιτητές που καθυστερούν να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους.
- Ενίσχυση της πρακτικής άσκησης και των προγραμμάτων κινητικότητας (ERASMUS+).
- Υποβολή αιτήματος προς το Υπουργείο Παιδείας για τη διεύρυνση των μαθημάτων που διδάσκουν οι απόφοιτοι για τη διατήρηση του μαθήματος που ήδη διδάσκεται στα σχολεία με επικαιροποίηση του περιεχομένου του, το οποίο θα αναλάβει εξ ολοκλήρου το Τμήμα.
- Διεύρυνση των επιστημονικών πεδίων από τα οποία το Τμήμα αντλεί τους φοιτητές του.
- Περαιτέρω ενίσχυση των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπεριλαμβανομένων και των εξ αποστάσεως Προγραμμάτων.

- Υποστήριξη των αποφοίτων ΠΠΣ- ΠΜΣ (alumni).
- Ενδυνάμωση του εθελοντισμού των αποφοίτων του Τμήματος.
- Προσέλκυση φοιτητών από το εξωτερικό, κυρίως για μεταπτυχιακές σπουδές και συγγραφή διδακτορικών διατριβών.

Για την καλύτερη αξιοποίηση των αποφοίτων στον χώρο της αγοράς εργασίας επιβάλλεται να ενισχυθεί η συνεργασία με το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου με σκοπό την άντληση πληρέστερης πληροφόρησης για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων και τον εντοπισμό των επαγγελματικών αναγκών στον χώρο της εργασίας, σε τομείς που σχετίζονται με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος. Η υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας σε τομείς της απασχόλησης που είναι σχετικοί με τα αντικείμενα του Τμήματος, η οποία αποτελεί άμεση προτεραιότητα του Τμήματος, επιβάλλει στενή συνεργασία με το Γραφείο Διασύνδεσης ή με άλλη διοικητική μονάδα του Πανεπιστημίου.

4. Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την παροχή διδακτικού έργου υψηλής ποιότητας θεωρείται απαραίτητη η συντήρηση καθώς και η επέκταση όλων των κτηριακών και εργαστηριακών υποδομών που διαθέτει το Τμήμα. Επιτακτική είναι η ανάπτυξη νέου, σύγχρονου, δικτυακού τόπου του Τμήματος (website) με συνεχή ενημέρωση, η διοικητική οργάνωση των εσωτερικών διαδικασιών μέσω μηχανογράφησης καθώς και η ανανέωση του λογισμικού για την αποτελεσματικότερη παροχή των διοικητικών υπηρεσιών.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Τμήμα Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης έχει επιτελέσει σημαντικό έργο μέχρι σήμερα, ενώ έχει σαφείς μελλοντικούς στόχους. Διατηρεί, συνεχώς βελτιούμενο, το υψηλό επίπεδο του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου που επιτελείται σε αυτό καθώς και του βαθμού της αναγνωρισιμότητάς του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Εκσυγχρονίζεται διαρκώς σε ό,τι αφορά στην οργάνωση, τις υποδομές και τα προγράμματα σπουδών του, ώστε να εναρμονίζεται με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες. Καταβάλλει διαρκώς προσπάθεια για τη διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας, προς όφελος των αποφοίτων του. Στους βασικούς μελλοντικούς του στόχους συγκαταλέγονται: η διατήρηση και βελτίωση της ακαδημαϊκής του φυσιογνωμίας και του υψηλού επιπέδου του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου, ο εναρμονισμός του με τις τρέχουσες κοινωνικές ανάγκες και η διεύρυνση της εξωστρέφειάς του προς Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού.